

Súd: Okresný súd Skalica
Spisová značka: 9P/1/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2720200007
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Guček
ECLI: ECLI:SK:OSSI:2020:2720200007.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Skalica sudcom Mgr. Petrom Gučkom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: Y. X., nar. X.X.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica, dieťa rodičov: K. M., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom F., G.. F. XX a Y. X., nar. X.X.XXXX, trvale bytom F., G.. F. XXXX/XX, právne zastúpený: JUDr. Alena Arbetová, advokátka so sídlom Holíč, Námestie Sv. Martina 3A, o návrhu matky na zvýšenie výživného pre maloleté dieťa takto

rozhodol:

I. Súd zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca na mal. Y. zo sumy 100 eur na sumu 150 eur mesačne s účinnosťou od 1.9.2019, ktoré je otec povinný platiť vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

II. Nedoplatok na zročnom výživnom na mal. Y. za obdobie od 1.9.2019 do 31.5.2020 vo výške 450 eur je otec povinný zaplatiť v mesačných splátkach vo výške 15 € splatných spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku do zaplatenia, pod následkom straty výhody splátok.

III. Súd tým mení rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 7P/1/2015-132 zo dňa 10.9.2015 v časti bežného výživného na mal. Y.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa návrhom doručeným súdu dňa 7.1.2020 domáha, aby súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloleté dieťa Y. X., nar. X.X.XXXX na sumu 250,- € mesačne, a to počnúc dňom 1.9.2019. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletý dňa 1.9.2019 nastúpil na štúdium na Konzervatórium v V. čím sa zvýšili náklady na jeho štúdium, ktoré sú vo výške 20,- € za študijný deň. Počas víkendov má matka náklady na stravu na maloletého celkovo vo výške 10,- € za deň, t.j. 80,- € mesačne.

2. Z písomných vyjadrení otca vyplýva, že so zvýšením výživného nesúhlasí z dôvodu zvýšenia životnej úrovne matky v dôsledku nárastu jej príjmu zo zamestnania, zároveň z dôvodu zaistenia ďalších jej príjmov z inej ako závislej činnosti a napokon z dôvodu uzavretia manželstva. Takisto poukázal na skutočnosť, že matka riadne nezdôvodnila náklady na maloletého.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, ich písomnými vyjadreniami, rodným listom maloletého dieťaťa, potvrdením o návšteve školy, potvrdeniami o príjme účastníkov konania, správami Sociálnej poisťovne, pobočka Senica, rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Senica, správou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, výpismi z účtu v banke, potvrdeniami o platbách, ročným zúčtovaním preddavkov na daň, poštovými poukazmi, správou kolízneho opatrovníka z prešetrovania pomerov, zmluvou o nájme bytu, predpisom mesačných záloh, oznámením strednej školy, analýzou

nákladov otca, spismi Okresného súdu Skalica sp. zn. 7P/1/2015 a sp. zn. 7P/2/2015 a zistil tento skutkový stav veci:

4. Rozsudkom č. k. 7P/1/2015-132 zo dňa 10.9.2015 Okresný súd Skalica rozviedol manželstvo účastníkom konania, pričom maloletého Y. zveril do osobnej starostlivosti matke a otcovi určil výživné vo výške 100,- € mesačne splatné k rukám matky vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred; predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 28.9.2015. Z potvrdenia o návšteve školy mal súd preukázané, že maloletý Y. je v školskom roku 2019/2020, žiakom X. Y. triedy na Konzervatóriu v V. a je ubytovaný v Školskom internáte P. F., C., V. od 1.9.2019 do 30.6.2020. Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka Senica zo dňa 23.1.2020 súd zistil, že matka v roku 2019 poberala dávky nemocenského poistenia celkovo vo výške 2.002,- € a zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, pracovisko Skalica zo dňa 23.1.2020 vyplýva, že matka poberá prídavky na dieťa spolu vo výške 49,80 €. Z potvrdení o príjme účastníkov konania mal súd preukázané, že priemerný čistý príjem otca za obdobie apríl 2019 až marec 2020 bol vo výške 1.115,- € a matky za to isté obdobie vo výške 873,- €.

5. Podľa § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len zákon o rodine) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.13) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

6. Podľa § 65 ods. 1 zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

7. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

8. Podľa § 77 ods. 1 zákona o rodine právo na výživné sa nepremičuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

9. Podľa § 78 ods. 1, ods. 3 zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

10. Zo zisteného skutkového stavu veci a z vykonaného dokazovania súd vyvodil záver, že návrh bol podaný dôvodne. V danom konaní sa jedná o zmenu výživného na maloleté dieťa, a preto súd v prvom rade skúmal, či oproti predchádzajúcej úprave výživného došlo k takej zmene pomerov, ktorá by bola podstatnou zmenou okolností vzhľadom k okolnostiam aktuálneho rozhodovania súdu o výživnom v zmysle § 78 ods. 1 zákona o rodine. Zmena pomerov môže byť odôvodnená jednak okolnosťami na strane povinného (napr. strata zamestnania, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov), ale tiež na strane oprávneného (napr. zmena potrieb u školopovinných detí súvisiacich s prechodom na iný stupeň školského systému, nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám) a jednak vývojom životných nákladov. Súd pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, teda maloletého dieťaťa, ktoré môžu byť rôzne, sú závislé predovšetkým od zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, nadania dieťaťa, spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie a jeho uplatnenia v spoločenskom živote. Pod odôvodnenými potrebami oprávneného je nutné rozumieť základné potreby, ktorými sú strava, ošatenie, hygiena, pomerná časť nákladov za bývanie, poplatky za lekársku starostlivosť, lieky a podobne, ako aj

školské a mimoškolské aktivity, šport, kultúru. Výraznou mierou sú potreby mal. dieťaťa bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinného, teda oboch rodičov, na ktoré súd pri rozhodovaní o výživnom tiež prihliada. Povinnosťou oboch rodičov, bez ohľadu na to, či s deťmi žijú v spoločnej domácnosti, je venovať všetky svoje sily dôslednému zabezpečeniu výživy svojich detí a podieľať sa tak na všestrannom vývoji svojich detí, ktoré nie sú schopné ešte samé sa živiť a ktoré sú z tohto dôvodu odkázané v plnej miere na svojich rodičov. Možnosti a schopnosti povinného sú dané jeho vzdelaním, povoláním, praxou, zdravotným stavom, celkovými majetkovými pomermi a u samostatne zárobkovo činnnej osoby tiež mierou jeho pracovnej aktivity, kvalitou jeho práce a schopnosti uplatniť sa v konkurencii.

11. Súd mal preukázané, že u maloletého došlo k zmene pomerov, nakoľko od poslednej úpravy výživného uplynula doba takmer päť rokov a táto zmena je závažnejšieho a výrazného významu. Súd mal na základe vykonaného dokazovania preukázané, že k zmene pomerov došlo na strane oprávneného, teda maloletého Y., a to z dôvodu prechodu na vyšší stupeň štúdia, t.j. nástupom na strednú školu. Maloletý mal pri poslednej úprave výživného jedenásť rokov a navštevoval 6. ročník základnej školy, v súčasnosti má šesťnásť rokov a je študentom X. ročníka strednej školy. V tejto súvislosti nepochybne vzrástli náklady na jeho výživu, školské potreby, životné náklady primerané veku, osobné potreby, záľuby a celkový rozvoj. Je potrebné uviesť, že prechod medzi jednotlivými ročníkmi a stupňami školského systému je považovaný za objektívnu skutočnosť, na základe ktorej dochádza k zmene pomerov na strane oprávneného v zmysle § 78 ods. 1 zákona o rodine.

12. Súd v konaní skúmal i schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov. Na strane otca maloletého dieťaťa nastala zmena pomerov, keď pri poslednej úprave výživného dosahoval priemerný čistý mesačný príjem 1.003,85 €, v súčasnosti dosahuje priemerný čistý mesačný príjem vo výške 1.115,- €. Okrem maloletého Y. má otec iba jednu vyživovaciu povinnosť k maloletej F.. Zároveň sa mu však zvýšili výdavky, a to najmä v súvislosti s bývaním a zabezpečovaním osobnej starostlivosti o maloletú F., ktorá je spoločným dieťaťom účastníkov konania. Výdavky otca sú celkovo vo výške 750,- € mesačne. Súd pri určovaní výšky výživného na maloleté dieťa prihliadol aj na tú skutočnosť, že u matky nastal od poslednej úpravy výživného nárast v jej príjmoch, keď pri poslednej úprave výživného bol jej priemerný čistý mesačný príjem vo výške 645,94 €, v súčasnosti dosahuje u zamestnávateľa priemerný čistý mesačný príjem vo výške 873,- € (spolu s daňovým bonusom), zároveň však má príjem z prenájmu bytu, jej výdavky sú vo výške cca. 1.400,- € mesačne. Rovnako ako otec má matka okrem maloletého Y. jednu vyživovaciu povinnosť k maloletej F.. Od mesiaca január 2020 poberá rodinné prídavky a daňový bonus len na maloletého Y., pričom časť vyplatených rodinných prídavkov za predchádzajúce obdobie vrátila. Čo sa týka príjmu matky zo zmluvy o nájme bytu súd uvádza, že od nájomného vo výške 480,- € je potrebné odpočítať náklady predstavujúce nájomné a mesačné zálohy za služby spojené s bývaním, t.j. súd má za to, že čistý príjem matky z prenájmu je vo výške 295,- €. Súd v tejto súvislosti vychádzal z tvrdenia matky, že s nájomcom síce nemala v čase rozhodnutia súdu uzavretú zmluvu, je s ním však dohodnutá na jej spísaní s dobou nájmu minimálne do konca roka 2020. Súd v rámci vyhodnotenia spornej skutočnosti týkajúcej sa životnej úrovne matky konštatuje, že okrem vyššie uvedených príjmov je potrebné prihliadnuť na okolnosť, že matka sa znovu vydala a býva v spoločnej domácnosti so svojím manželom, ktorého príjem je cca. vo výške 1.100,- € až 1.200,- € mesačne.

13. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti súd rozhodol o zvýšení výživného otca na maloletého Y. zo sumy 100,- € na sumu 150,- € mesačne, a to s účinnosťou od 1.9.2019. Súd za podstatnú zmenu pomerov odôvodňujúcu zmenu predchádzajúceho rozhodnutia považoval prechod maloletého na vyšší stupeň štúdia a s tým súvisiace zvýšené výdavky na jeho výživu, životné náklady primerané veku, osobné potreby, záľuby, všestranný vývoj maloletého dieťaťa a tiež zvýšenie príjmu otca. V danom prípade sa jedná o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu a súd nie je viazaný nielen požiadavkou na úpravu od konkrétneho požadovaného času, ale ani požiadavkou konkrétneho výživného. Súd zohľadnil všetky vyššie uvedené okolnosti a má za to, že výživné otca na maloleté dieťa je možné zvýšiť o sumu 50,- € mesačne. Súd tak vyhovel matke v upravenom rozsahu, pretože je potrebné prihliadnuť nielen na zvýšenie nákladov na zabezpečenie životných potrieb maloletého Y., príjem otca, ale aj na príjem matky, ktorý sa oproti ostatnému rozhodnutiu zvýšil. Súd konštatuje, že hoci matka riadne nepreukázala náklady na maloletého (celkovo deklarovane vo výške 480,- € až 520,- €), súd si je vedomý skutočnosti, že maloletý má zvýšené výdavky súvisiace so špecifickým druhom štúdia, keď je nevyhnutné v rámci praktickej časti výučby vynakladať nemalé finančné prostriedky na hudobné nástroje ale aj vstupy na rôzne kultúrne podujatia. Súd z vyššie uvedeného dôvodu nevykonal dôkaz navrhnutý matkou výsluchom maloletého dieťaťa, nakoľko ho považoval za nadbytočný pre rozhodnutie vo veci,

keďže určené výživné dokáže pokryť len časť výdavkov na maloletého. Súd však konštatuje, že určenie výživného vo vyššej výške by bolo v rozpore so zásadami upravujúcimi kritériá na určovanie rozsahu vyživovacej povinnosti. V zmysle uvedeného potom súd výživné vo výške 150,- € mesačne považuje za primerané schopnostiam a možnostiam oboch rodičov, tak aj odôvodneným potrebám maloletého. Obaja rodičia si musia uvedomiť, že dieťa má znášať životnú úroveň svojich rodičov a preto nemožno prehliadať, že na strane matky je preukázaná vyššia životná úroveň, z ktorého dôvodu nie je možné vychádzať z názoru prezentovaného matkou, že obaja rodičia sú povinní prispievať na výživu maloletého dieťaťa rovnakou sumou. Súd výživné určil späťne s účinnosťou od 1.9.2019, t.j. od zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa, nakoľko mal preukázané dôvody hodné osobitného zreteľa spočívajúce najmä v tom, že v čase nástupu maloletého na strednú školu neboli matke známe náklady, ktoré bude potrebné vynaložiť, t.j. je prirodzené, aby sa rodič so zmenenou situáciou vyplývajúcou s nástupom na vyšší stupeň štúdia oboznámil, pričom súd dobu 4 mesiacov považuje za adekvátnu. Súd nemal preukázané, že by matka mala v úmysle zneužívať inštitút spätného priznania výživného.

14. Súd uvádza, že o výške výživného nerozhodol na samej hranici 30 % z priemerného čistého zárobku povinného rodiča podľa rozhodovacej praxe súdov (v danej právnej veci výživné otca tvorí celkovo 26,90 % z priemerného čistého mesačného zárobku, pričom súd pri výpočte percentuálnej sadzby vychádzal zo sumy rovnajúcej sa polovici zárobku otca), nakoľko je predpoklad, že vyživovacia povinnosť bude trvať dlhší čas, keďže maloletý je len na začiatku štúdia na strednej škole. Zároveň súd zobral do úvahy súčasnú situáciu u zamestnávateľa otca, keď od mesiaca máj 2020 pracuje z dôvodu prekážky v práci na strane zamestnávateľa len tri dni v týždni a zostávajúce dni poberá 60 % z príjmu. Súd si je vedomý, že uvedené obmedzenie pracovnej činnosti sa týka aj matky, povinnosťou súdu pri určovaní výšky vyživovacej povinnosti druhému z rodičov je vychádzať práve z jeho príjmu. Súd na záver dodáva, že nevykonaný dôkaz zisťovaním prospechu maloletého dieťaťa, nakoľko uvedený dôkaz nepovažoval za relevantný pre rozhodnutie vo veci. Samotný otec na pojednávaní uviedol, že študijný prospech maloletého mu je známy. V tejto súvislosti súd dodáva, že zlé študijné výsledky nemajú vplyv na vyživovaciu povinnosť.

15. Vzhľadom na skutočnosť, že súd rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti s účinnosťou od 1.9.2019, vznikol otcovi nedoplatok na výživnom za obdobie od 1.9.2019 do 31.5.2020 vo výške 450,- €, zaplatil však len sumu 900,- €. Súd otcovi v súlade s ustanovením § 232 ods. 4 CSP uložil povinnosť zaplatiť nedoplatok v mesačných splátkach vo výške 15,- €, a to pod následkom straty výhody splátok, s poukazom na jeho majetkové a zárobkové možnosti. Z vykonaného dokazovania totiž vyplynulo, že povinný má okrem vyživovacej povinnosti voči maloletému Y. ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletému dieťaťu. Súd pri určení výšky mesačnej splátky vychádzal zo skutočnosti, že nedoplatok na výživnom bude splatený do troch rokov, ktoré obmedzenie benefitu vyplýva zo súdnej praxe.

16. Súd týmto zmenil rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 7P/1/2015-132 zo dňa 10.9.2015 naposledy upravujúci vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému dieťaťu, a to v časti výšky výživného, ako aj v časti jeho splatnosti.

17. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko neboli naplnené podmienky, v zmysle ktorých by podľa CMP bolo možné účastníkovi trovy konania priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie zo strany navrhovateľky a kolízneho opatrovníka, pretože sa títo účastníci vzdali práva podať odvolanie po jeho vyhlásení v zmysle § 368 CSP.

Proti tomuto rozsudku má právo podať odvolanie otec v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).